

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conversio Peccatoris, Seu Modus quo Peccator communiter resurgit ad justitiam.

Lefelon, Antoine

Bruxellis, 1675

Caput VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9433

nitenti, promittit securitatem; unde & sequitur:
CONFUSI SUNT QUIA ABOMINATIONEM FECERUNT: id est, *confusi sunt non pœnitendo sed pœnas luendo.*

CAPUT VI.

Virum attenta & devota recitatio oratiunculæ continentis actum contritionis, reddat Confessarium & pœnitentem sufficienter certum de contritione ut detur absolutio?

NUm. 252. reprehenditur Manductio quod S. Gregorii doctrinæ insistens dicat: deceptioni locum esse posse, dum quis se verè contritum judicat, eò quod orationem contritionis formulam continentem attentè vivaciterque perlegerit. Vivaciter intelligit, dum quis vivaci animi motu ad ea quæ dicit eorumque significatum sese reflectit. Hinc sese nonnullos fallere asserit, qui quod in intellectu est, habere se quoque putant in affectu.

Omitto contradictionem quam hîc iterum videt Appendix, cum alio sensu vivaciter legere, velit esse cum affectu legere. Quamvis nec sic foret contradictio, non enim omnis affectus est con-

E tritionis

tritionis affectus, quisquis proindè vivaciter, hoc est cum affectu, sed alio quàm contritionis, ejusmodi contritionis formulam legerit, habet contritionem in intellectu & non in voluntate. Sed pergit Appendix:

Quandoquidem pœnitentes communiter hanc orationem legant cum intentione seu voluntate eliciendi actum contritionis, quomodo dici potest hîc deesse voluntatem?

§. I.

Non omnes, qui formulas contritionem significantes, cum desiderio contritionis legunt, idcirco habent contritionem.

Quid igitur? an nunquam hîc deesse potest voluntas? si dixerit posse, rectè dixit Manuctio in ista ejusmodi formulæ recitatione, voluntatis defectu posse errorem subesse, ac per hoc inaniter se ei opponit Appendix. Sin autem posse neget, multipliciter redarguitur. Ut enim alia omittam, an non deest multis hæreticis, qui intentione seu voluntate eliciendi actum contritionis suas formulas legunt, Deoque confitentur, cum tamen in sua hæresi maneant pertinaces? an non deest multis Catholicis qui

qui ejusmodi precatione ad confessionem sese præparant, & tamen interrogati, aliquo temporali intuitu dicunt se non posse nec velle ab hoc aut illo delicto cavere? *Sunt nonnulli*, ait S. Gregorius, *qui ut fruantur hoc sæculo, transitorie uti volunt* Lib. 2. mo. Deo. Cum enim præesse ac curare res humanas Deum credant, ad hoc ipsum colunt ut explendis ac saturandis pravis suis cupiditatibus eis opituletur. Hac intentione (quæ procul dubio perversa est, & sicut dicit Augustinus, propria terrenæ civitatis) possunt, ut Deum placent, confessionem instituere, aut ejusmodi oratiunculæ lectione contritionis velle actum elicere: an hîc voluntas non deest, aut hac intentione, quis dicere audebit, actum contritionis elici? Videt ergo quomodo dici possit hic deesse voluntatem.

§. I I.

Neque omnes qui pio compunctionis affectu formulas istas legunt, propterea habent eam quam oportet, penitentiam & conversionem.

Sed quid dum quis rectâ intentione, id est, pio compunctus affectu, ut contritionis actum eliciat, ejusmodi orationem legit,

E 2

legit,

legit, an tum nunquam deest voluntas?

Ille hoc dixerit qui nescit quàm sæpe voluntas imperet sibi & non obsequatur. Mi-

L. 8. conf.
cap. 9.

rabatur id Augustinus: *Unde hoc monstrum, inquit, & quare istud? imperat animus corpori & paretur statim, imperat animus sibi & resistitur; imperat inquam, ut velit, qui non imperaret nisi vellet, & non fit quod imperat. Sed non ex toto vult, non ergo ex toto imperat: nam in tantum imperat in quantum vult, & in tantum non fit quod imperat, in quantum non vult. Quoniam voluntas imperat ut sit voluntas nec alia sed ipsa, non utiquè plena imperat, ideò non est quod imperat, nam si plena esset, non imperaret ut esset, quia jam esset. Non igitur monstrum est partim velle, partim nolle sed agritudo animi est, quia non totus assurgit veritate sublevatus, consuetudine prægravatus. Et ideò sunt duæ voluntates quia una earum tota non est, & hoc adest alteri quod deest alteri.*

Isto ergo modo non paucis dum converti incipiunt, ut contritionis actum eliciant, ejusmodi contritionis formulam legentibus adest voluntas, quia volunt conteri, sed non conteruntur, quia contrario pravo affectu nondum, ut oportet, exuti, non plenè volunt. Uti autem non plenè volunt, neque ex toto converti desiderant, ita nec plenè aut ex to-

to

to orant. Oratio enim sequitur desiderium, cuius est interpret: orando quippe petimus quod appetendo desideramus. Et inanis apud Deum est clamor oris, quem non exprimit desiderium cordis: quia ut recte Augustinus, ad cor hominis *In Ps. 119.* aures Dei. Quisquis ergo jam surgere seseque ad Deum convertere gestiens, imperfectè id adhuc vult & desiderat, etiam ut id consequatur, imperfectè postulat, ac per hoc non mirum si non illico exaudiatur. *Nondum enim*, dicebat superius Augustinus, *tam perfectè orat hæc anima ut ei dici possit, adhuc loquente te dicam: ecce adsum.* Valde autem ipsi præsumptuosum foret se etiam imperfectè, & ut ita dicam, semi-volendo, orantem, statim velle exaudiri, cum præcipuè longanimitas & perseverantia orantibus à Salvatore sit indicta, & à quibusdam velit orationis piâ improbitate & clamoris importunitate ad subveniendum cogi.

§. III.

*Non sufficit ejusmodi legisse formulas, sed ad alia
ulterius progrediendum.*

Non ergo inutilis est aut omittenda
ejusmodi precationum lectio; sed
multis valde noxia est, his leviter recita-
tis, sufficientis conversionis & contritio-
nis præsumptio. Cum enim jam conver-
ti cœperint, sed adhuc non ita ut omnes
mortiferas cupiditates, quibus addicti
sunt, à se, ut oportet excludant; ad hoc
proficere debent, & piè allaborando, hu-
militatis & misericordiæ operibus infi-
stendo, Deumque humiliter & perseve-
ranter deprecando perficere possunt: sed
istâ jam perfectæ conversionis præsum-
ptione, proficiendi sollicitudinem & co-
natum deponunt, ac per hoc non conver-
tuntur sed quasi in via intercipiuntur.

Non rectè itaque subdit Appendix:
*Dato quod hoc non obstante contingat aliquem
non habere verum dolorem, si tamen hanc ora-
tionem devotè legat, nec ipse nec confessarius
potest hunc defectum scire, & consequenter licet
Sacramentum in tali casu sit nullum, nec pœni-
tens nec confessarius peccat.*

Cum enim uti monstratum est ad pec-
catoris

peccatoris maximè inveterati conversionem communiter satis non fit ejusmodi precatiunculæ semel facta recitatio, hâc adhibitâ regulariter nec pœnitens, nec Confessarius, nisi temerariè judicare potest omnem defectum esse sublatum, ac pœnitentem debitè conversum.

§. IV.

Nec sufficit ejusmodi formulas etiam cum sensibili devotione, imò & cum lachrymis legitisse, neque talis sensibilis devotio semper à Deo est.

Sed quid si ejusmodi precatiuncula sensibili cum devotione & lachrymis fuerit recitata? Et tum fallaciam subesse posse asserit Manuductio. Contra Appendix num. 253. *Hoc est, ait, nimium dissidere, & omnes peccatores in desperationem precipitare.*

Verùm sensibilem istam, quam dicunt, devotionem unà cum conjunctis ei lachrymis fallacem esse posse, & impiis inesse, est in comperto. *Solida animi jucunditas*, ait cum bonorum omnium sensu nuper defunctus Eminentiss. Card. Bo- Princip. vi-
na, *non in fervoris affluentia, non in sensibili tæ Christ. p.*
dulcedine, *non in mollibus quibusdam affectibus* 1. §. 44.
& lachrymis consistit: nam etiam Turcæ & alii

infideles in suis precibus & sacrificiis hæc interdum experiuntur.

*Spec. char.
ap. 7.*

Refert de quodam Aëlredus D. Bernardo coævus, *Qui cum immuni vitiorum gurgite absorptus omni se spurcitiæ & immunditiæ traderet, nihil prorsus flagitii perhorresceret; in tali vita sæpiùs compungebatur, sæpiùs lachrymabat: nec solùm timore panæ & peccatorum suorum recordatione, quod fortè nemo miraretur, sed etiam miro affectu in amoris Jesu dulcedinem resolutus, quodam mentis osculo ipsum videretur amplecti.* Ejusmodi proindè sensibilis compunctio non semper legitima est debitiæ conversionis probatio, quia & nonnunquam à Dæmone ortum habet, qui sæpè emollit corda hæreticorum, aliorumque perversorum, eosque, commovendo humores, ad lachrymas flectit, ut decepti sibi persuadeant se à recta via non aberrare. Hæc suâ arte quandam nuper plures annos quoque octiduo, pro festorum occurrentia, bis tervè sacrilegè fecit communicare: quod in initio quidem nonnihil repugnante conscientia, sed de cætero suscepto venerabili Domini Corpore, miræ dulcedinis gustu perfunderetur, imò Angelorum consortio sibi frui videretur.

§. V.

Quædam dulcedo à Deo datur: & quo fine?

ALia est devotionis dulcedo suaviter mentem afficiens, quæ divinitus datur, ad præmium, ad consolationem, & ad excitationem. Ad præmium ut dum emeritis Dei servis nonnunquam post longam ariditatem, post acria carnis, mundi & diaboli debellata certamina, quædam futuræ beatitudinis præguftatio conceditur. Ad consolationem, ut dum militibus suis in hujus sæculi malis laborantibus & agonizantibus, quibus, ut amplius eos probaret *in camino humilia-* Eccl. 2. 7. 5. *tionis*, nonnihil sese substraxerat, iterum Deus exhibet amoris sui dulcedinem, ac modo solis expertis noto, dicit animæ eorum: *Salus tua ego sum.* Ad excitationem, ut dum in initiis melioris vitæ magnâ plerumque consolationis dulcedine unusquisque excipitur: ut scilicet divinæ gratiæ suavitate præguftatâ, citius pleniusque omnibus vitiis emoriatur, & Deo (qui est summum bonum) tenacius adhæreat. In hoc tamen, qui ejusmodi est, nonnunquam fallitur: *Quòd*, uti ait D. Gregorius, *dum quibusdam donis gratiæ dulce-*

dulcedine inchoationis excipitur, confirmationem accepisse se perfectionis arbitratur, & plenitudinis consummationem aestimat, quæ adhuc blandimenta esse inchoationis ignorat. Vnde fit, ut dum subitâ tentationis procellâ tangitur, despectum se Deo & perditum suspicetur. Qui si inchoationi suæ non passim crederet, adhuc in prosperis positus mentem ad adversa præpararet: & vitiis venientibus postmodum tam firmus resisteret, quàm ea sagaciùs prævidisset. Sed id extrâ rem nostram.

§. VI.

Etiam adhuc malis ista dulcedinis gratia subinde à Deo conceditur.

*Spec. char.
cap. 11.*

ETiam à se averfos solet nonnunquam divina pietas ejusmodi blanditiis prævenire, & ad se allicere, & animæ adhuc inquinatæ gratiam suæ visitationis impertiri. Quod revera ut notat Aëlredus, magnum divinæ miserationis indicium est, ut non solùm terrore concutiat, sed omnia mentis claustra feris vitiatorum obserata suâ penetrabilitate perfcindens, fœdis adhuc labiis, quoddam suæ dulcedinis imprimat osculum, ac ineffabili suavitate suâ blandiatur avertenti, cunctantem alliciat, animet desperantem.

rantem. Sed hîc sese nonnulli decipiunt qui dum ita divinitus compuncti, conversionis habent incitamentum, habere sibi persuadent ejus complementum, & momentaneè sic affecti quamvis in iniquitatibus perseverent, tamen se Dei jam familiares amicos arbitrantur. Qui error multum est veræ conversioni contrarius, & perceptæ compunctionis abusio est, quæ adhuc datur, ut eam debita conversio subsequatur. Hinc meritò ille apud Aëlredum exclamat:

O! quàm miserabiliter falluntur, quàm sunt *Ibid. c. 20.*
 suæ salutis proditores, qui vitiis innumerabilibus ac damnabilibus implicati, si quid hujus, de quo loqueris, experiantur affectus, non solum sibi veniam de præteritis pollicentur, imo ad eadem securius quodammodo revertuntur, nec aliquid hoc spiritali incitamento proficiunt sed sanctiores hinc semetipsos arbitantes in suis sordibus vel negligentis impudentius volutantur. Fortè de talibus ait Apostolus: dedit illis Deus Spiritum compunctionis, oculos ut non videant & aures ut non audiant. Nunquid non genus hoc compunctionis excæcat oculos, aures obturat, illorum dumtaxat qui immanissimas vitiorum sordes sine pœnitentiæ fructibus paucis his lachrymis æstimant abluendas?

§. VII.

Tragædiæ sensibiles affectus excitant, & quid hinc colligatur contra doctrinam quæ hîc oppugnatur.

ITaquè nequaquam secundum momentaneum illum, & ut ita dixerim, horarium *Ælredus* affectum Dei pensandus (est) amor: quod ex *ib. cap. 17.* contrariis exemplis perspicuum est intueri. Cum enim in tragædiis vanisque carminibus quisquam injuriatus fingitur vel oppressus, cujus amabilis pulchritudo, fortitudo mirabilis, graciosus prædicetur affectus, si quis hæc vel cum canuntur audiens, vel cernens si recitentur, usque ad expressionem lachrymarum quodam moveatur affectu, nonnè perabsurdum est ex hac vanissima pietate de amoris ejus qualitate capere conjecturam? ut hinc fabulosum illum nescio quem affirmetur amare, pro cujus ereptione, etiamsi hæc omnia verè præ oculis gererentur, ne modicam quidem substantiæ suæ portionem pateretur expendi? similis profecto ineptiæ est, imo multò majoris insaniæ, si quisquam luxuriosus aut tepidus, occultâ Dei dispensatione, ob quosdam internos compungatur affectus, ad vana & lubrica & sordes pristinas denuo reversurus, secundum steriles has lachrymas ac momentaneos affectus de ejus dilectione ferre sententiam.

Quin-

Quingentis & sexaginta annis præce-
 ferat Aëlredum egregius Ruspensis An-
 tistes S. Fulgentius, sed non minor est
 ejus in quosdam his non longè abfimiles L. 1. de re-
 mis. pecc. c.
 censura: Nonnulli, inquit, 12. *scelerum suo-
 rum consideratione perterriti: pro iniquitatibus
 quidem suis in oratione gemunt, nec tamen ab
 iniqua operatione discedunt. Fatentur se malè
 fecisse, nec ullum finem volunt malis suis factis
 imponere. Accusant humiliter in conspectu Dei
 peccata quibus tenentur oppressi, & eadem pecca-
 ta quæ humilitate sermonis accusant, corde per-
 verso contumaciter cumulant. Indulgentiam
 quam lachrymosis gemitibus poscunt, ipsi sibi
 pravis operibus adimunt. Medelam postulant à
 medico, & in perniciem suam subrogant adju-
 torium morbo. Ac sic inaniter verbis quærunt
 placare justum judicem, quem factis iniquis ma-
 gis irritant ad furorem. Tales enim nunquam
 diluunt gemendo peccatum, quia non desinunt
 peccare post gemitum.*

Ejusmodi proindè lachrymosæ oratiun-
 culæ non statim fidere, non hoc est, ut
 vult Appendix, nimium diffidere, &
 omnes peccatores in desperationem præ-
 cipitare, sed ne cum animæ suæ pericu-
 lo malè confidant præcavere; & quomo-
 do ad veram & solidam spem, quæ eos
 non confundat, pervenire possint & debeant,
 demonstrare, Rom. 5. 7.
 5.

§. VIII.

Immerito proinde Appendix exclamat contra Manuductionem, docentem: quod recitatio vivax predictarum formularum non sufficiat, ut peccator censeatur conversus.

Non rectè proinde exclamat Appendix tanquam doctrinæ monstrum fit, asserere oranti brevem ejusmodi precatiunculam non ilico semper conversionis donum concedi: hujusmodi doctrinæ monstrum protulit Augustinus, cum illa verba Ps. 6. *Et tu Domine usquequo*, animæ esse dicit luctantis cum morbis suis, id est, vitiis, Deumque deprecantis, sed non statim exauditæ. Hujusmodi doctrinæ monstrum edidit & L. 4. c. 2. *Gregorius, dum dixit: Quibus peccata dominus in l. 1. reg. minantur per se ab eorum jugo liberari nequeunt. Nam sepe ad Dominum cum precibus veniunt, liberari petunt, sed exaudiri non possunt: Statim scilicet, uti id supra est expositum. Ab horum venerabilium Ecclesiæ magistrorum vestigiis ob ejusmodi dicteria non me patiar avelli.*

§. IX.

§. IX.

Ineptè Appendix hîc objicit illud: facienti quod in se est, Deus non denegat gratiam.

SEd, inquit, ubi esset illud, facienti quod in se est, Deus nunquam deest. Egregia enimverò probatio & digna ob quam ista non tam nostræ quàm Patrum Doctrinæ nota inuratur. Quasi amplius peccator facere nequeat, quàm paucarum linearum orationem proferre. Aut plus eum facere non oporteat qui temerario ausu vitam gratiæ in se peremit, Dei templum, quod ipse est, violavit, *Filium Dei conculcavit, & sanguinem testamenti pollutum duxit, in quo sanctificatus est; Heb. c. 10.* & *spiritui gratiæ contumeliam fecit; vers. 29.* propter quod totius æternitatis dignus est supplicio. Deindè qui jam converti velle incipit, non statim, ut ostensum est, tam perfectè id vult, ut inveteratos omnes peccati affectus à se excludat: ac per hoc, licet imperfectâ illâ voluntate Deum oret, quomodo tamen facit quod in se est, qui nondum pravos suos affectus deponit? Propter hoc orare quidem debet & non deficere, spei tamen firmitas in Dei præcipuè misericordia statuenda est, qui

Ephes. cap. 3. vers. 20. qui nos exaudit etiam *superabundanter* quam *petimus*, aut digni sumus.

Facere autem quod in se est, ut notat *Comm. in S. Thomas, ex Deo est movente corda hominum ad bonum.* Atque ab illo fit qui facit *Ep. Rom. c. 10. lect. 3.* quod in sua est potestate secundum quod est motus à Deo. Facit, inquam, operando quod potest, & petendo quod non potest; huic rectè dicitur Deus non defuturus, sed dum petit quomodo & quantum petendum est: ut enim nunc alia omittam, petendum est secundum Christi monitum instanter, & donec exauditi fuerimus perseveranter.

C A P U T V I I.

Utrum quando dicitur conversionem peccatoris esse tam difficilem, hoc sit dumtaxat intelligendum de conversione voluntatis ejus, quando est obstinatus?

NUm. 239. concedit Appendix conversionem peccatoris qui obstinatus est, esse difficilem, secus non obstinati.